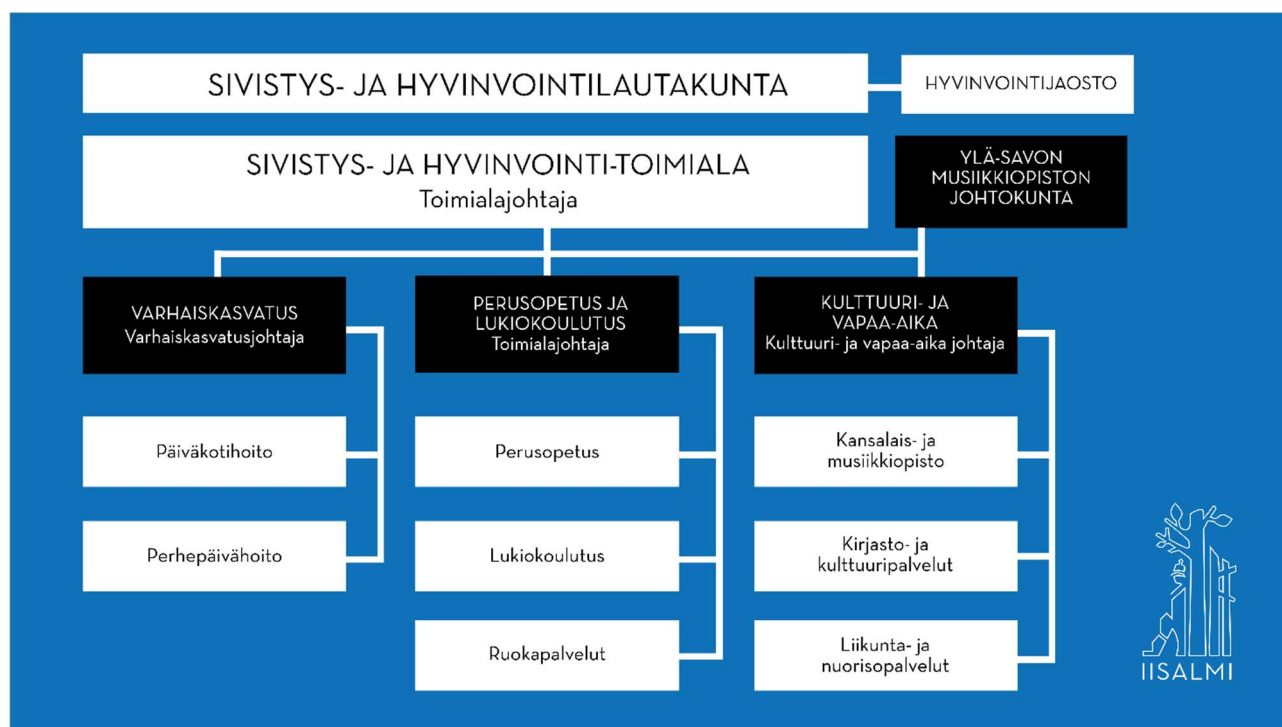

TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2025–2027

Ylä-Savon musiikkiopiston johtokunta 24.10.2024 § 5

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Lautakunnan tehtävänä on edistää iisalmelaisten hyvinvointia ja sivistystä tarjoamalla monipuolisia ja nykyaikaisia koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluja sekä vahvistaa alueen kulttuuriperintöä ja iisalmelaisten yhteenkuuluvaisuutta tarjoamalla monipuolisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja.

Lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on vastata oppivelvollisuuslain mukaisesta asuinkunnan ohjaus- ja valvontatehtävästä. Lisäksi sillä on vastuu yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta ja ohjauksesta.

Kasvatus- opetus- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan ja opetussuunnitelmat toteuttamistavan. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määritellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Henkilöstö (htv) vastualueittain

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS 2027
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto						
	Vakituiset	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
	Määräaikaiset	0	0	0	0	0
	Yhteensä	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Varhaiskasvatus						
	Vakituiset	94,7	110,3	103,0	99,0	94,5
	Määräaikaiset	20,8	12,5	14,1	7,4	5,0
	Yhteensä	115,5	122,8	117,1	106,4	99,5
Perusopetus ja lukiokoulutus						
	Vakituiset	223,9	218,6	218,7	218,7	217,7
	Määräaikaiset	43,6	42,0	38,9	36,6	35,6
	Yhteensä	267,5	260,6	257,6	255,3	253,3
Kulttuuri ja vapaa-aika						
*tuntiopettajien tunnit laskettu yhteen	Vakituiset	49,5	51,1	49,0	48,9	48,9
ja muutettu laskennallisesti päätoimisten määräksi	Määräaikaiset*	31,1	24,6	24,2	21,2	21,2
	Yhteensä	80,6	75,7	73,2	70,1	70,1
Yhteensä	VAKITUISET	371,8	383,7	374,4	370,3	364,8
	MÄÄRÄAIKAISET	95,5	79,1	77,2	65,2	61,8
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	467,3	462,8	451,6	435,5	426,6

Syntyvyyden voimakas aleneminen tulee näkymään kaikissa sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluissa jo talousarvio- ja suunnitelmavuosien aikana. Tähän varaudutaan kaikilla vastualueilla harkitsemalla hyvin tarkkaan vapautuvien vakanssien täyttämistä ja käyttämällä tarvittaessa määräaikaisia työ- ja virkasuhteita.

Varhaiskasvatuksessa on vuosittain vaihtelua lasten määrissä eri yksiköissä ja ryhmissä. Tämä johtuu ikäluokkien syntyvyyden määrästä ja lasten varhaiskasvatukseen osallistumisen asteesta. Varhaiskasvatuspalvelua toteutetaan lakisääteisellä henkilöstömitoituksella suhteessa varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten määrään.

Lapsimäärän vähenemisen vuoksi varhaiskasvatuspalvelua supistetaan hallitusti niin, että vapautuvia tehtäviä jätetään tarvittaessa täyttämättä. Vuosina 2025–2027 supistetaan kunnallisen varhaiskasvatuksen toimintaa neljän lapsiryhmän verran (84 paikkaa). Henkilöstö ko. neljässä lapsiryhmässä sijoitetaan olemassa oleviin avoimiin ja eläköitymisen myötä vapautuviin tehtäviin eri toimintayksiköissä.

Varhaiskasvatuksen saamalla valtion erityisavustuksella kehitetään laatua ja vahvistetaan varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä vuosina 2025–2027.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on vuosittaista vaihtelua oppilas- ja opetusryhmien

määrässä. Tähän vastataan joko jättämällä vapautuvia tehtäviä täyttämättä tai palkkaamalla opettajia määräajaksi. Vuosina 2025-2027 jätetään todennäköisesti täyttämättä 3-4 vapautuvaa luokanopettajan virkaa. Perusopetukseen saadulla valtion erityisavustuksella vahvistetaan perusopetuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä vuosina 2025-2027 palkkaamalla määräaikaisia opettajia ja koulunkäynninohjaajia.

Ruokapalveluissa varaudutaan oppilasmäärän laskuun ulkoistamalla ruoka- ja siivouspalvelutyöntekijöiden tehtäviä. Tällä varmistetaan kokoaikainen työ vakituisille henkilöille. Eläköitymisen myötä tehtävien täyttämisessä tarve harkitaan tarkkaan. Oppilasmäärän rajun laskun alkaessa voidaan harkita yläkouluissa aamu- ja välipalan tarjoamisen lopettamista, koska se ei ole lakisääteistä.

Kulttuuri- ja vapaa-aika vastuualueella on määräaikaisia työntekijöitä ja työllistettyjä museossa, Paloisvuoren kahviossa ja vuokraamossa, keskustan uimarannan asiakasturvallisuuden valvonnassa, nuorisotiloilla ja käytännön ohjaus- ja opetustehtävissä sekä kehittämishankkeissa. Ankkuritoiminnassa on yhteinen Ylä-Savon kuntien nuorisotyöntekijä. Lisäksi Twist -kesätyötoiminnassa työllistetään n. 115 nuorta, yhteensä n. 1 htv ja neljä kesäohjaajaa (0,75 htv).

Henkilöstöä kehitetään vuosittain hyväksyttävän koulutussuunnitelman mukaisesti. Erityisavustuksilla palkattua määräaikaista henkilöstöä on 13,79 henkilötyövuotta (opettajia, avustajia, ohjaajia).

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Inspiroiva Iisalmi		
Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa.	Vapaa-aikatoimintojen ja palvelujen merkitys asukkaiden tekemisessä ja kokemisessa.	Kulttuurikeskuksen kävijämäärä Uimahallin kävijämäärä Musiikki ja kansalaisopiston opiskelijamäärät Nuorisotilojen kävijämäärä Kävijämäärät pysyvät vähintään edellisvuoden tasolla.

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Inspiroiva Iisalmi		
Osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti	Kolmatta sektoria hyödynnetään palvelujen tuottamisessa sopimuspohjaisesti.	Sopimusten määrä vähintään edellisvuoden tasolla.
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Arjen hyvinvointia edistävät elintavat lisääntyvät kaikissa ikäryhmissä ja huomioidaan kaikissa palveluissa.	Nuorten alkoholinkäyttö ja tupakointi / tulos on parempi kuin edellisessä kouluterveyskyselyssä. Tuntee itsensä yksinäiseksi / tulos on parempi kuin edellisessä kouluterveyskyselyssä.
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Perheiden ja lasten liikkumisen edistäminen (hallitusohjelmassa) sekä lasten ja nuorten tasa-arvoisen kulttuuriosallistumisen mahdollistaminen.	Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi harrastus / kouluterveyskysely. Kansalaisopiston opiskelijamäärä vähintään edellisvuoden tasolla. Kulttuurikasvatussuunnitelmat käytössä.
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Liikuntaolosuhteiden kehittämien ja omatoimisen liikkumisen lisääminen.	Liikuntatilojen ja -alueiden käyttöasteet vähintään vuoden 2024 tasolla.
Huomioimme väestörakenteen muutokset ennakoivasti palvelutarjonnan kehittämisessä eri ikätasolle ja kohderyhmille	Ikäihmisten kulttuuri- ja liikuntapalvelujen kehittäminen ja saatavuuden parantaminen.	Uusia toimintamalleja otettu käyttöön kirjasto- ja kulttuuripalveluissa vähintään 2 kappaletta. Ikäihmisten kulttuurisuunnitelmat käytössä. Myytyjen seniorikorttien määrässä kasvua 5 %.

Tavoite	Toimenpide	Mittarit
Inspiroiva Iisalmi		
Kehitämme uusia yrityslähtöisiä koulutusmalleja ja toimimme aktiivisesti ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutusmahdollisuuksien lisäämiseksi alueella yhteistyössä oppilaitosten kanssa	Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Toisen asteen yhteistyötä (MAHIS) kehitetään ja siitä tiedotetaan laajemmin.	Yrittäjyyskasvatuksen polku on käytössä kaikissa yksiköissä. Osallistuvien määrä säilyy vähintään edellisvuoden tasolla.
Teemme päätöksiä, joilla turvataan perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuudet turvalliseen kasvuun ja hyvään oppimiseen	Turvataan kolmannen sektorin toimintaedellytykset hyvinvoinnin edistämisessä.	Avustusmäärärahat ovat vähintään edellisvuoden tasolla.
Teemme päätöksiä, joilla turvataan perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuudet turvalliseen kasvuun ja hyvään oppimiseen	Koulut, päiväkodit ja muut toimitilat ovat viihtyisiä ja innostavat oppimaan.	Kouluterveyskysely Lapset ja nuoret pitävät koulunkäynnistä enemmän kuin Suomessa keskimäärin.

Riskit

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan
Kiinteistöjen heikko kunto tai viat vaikuttavat toiminnan järjestämiseen.	Säännölliset kuntotarkastukset/katselmukset. Ilmoitukset ongelmista kiinteistönhuoltojärjestelmään.
Toimitilojen heikko kunto vaikuttaa palvelutuotannon imagoon.	Aktiivinen tiedotus korjaustoimenpiteistä.
Työskentelyn olosuhteista johtuvat tai työtehon merkittävät heikkenemiset / sairaslomat	Ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen, ikäohjelma, aktiivisen tuen toimintamalli
Yksikön palvelutuotanto joudutaan keskeyttämään mm. omaisuus- tai epidemiavahingon vuoksi.	Omavalvonta toteutetaan ohjeiden mukaisesti. Kunnossapito säännönmukaista. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan.

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan
Tietojärjestelmiin liittyvissä rekisterin ylläpidossa ei onnistuta ja salassa pidettäviä tietoja vuotaa ulkopuolisille.	Pääkäyttäjien osaamistaso pidetään koulutusten avulla korkeana. Henkilöstöä koulutetaan tietoturvan ja lainsäädännön osalta säännöllisesti. Käyttöoikeuden tarkastetaan säännöllisesti.
Pätevyysvaatimukset täyttävää henkilöstöä ei saada hakemaan avoimia työtehtäviä	Osallistutaan erilaisiin rekrytointitilaisuuksiin sekä markkinoidaan lisälmen kaupunkia hyvänä asuinpaikkana ja työnantajana.
Väkivaltainen asiakas / henkilö toimipisteessä.	Kartoitetaan tehtävät, joissa väkivaltatilanteita voi sattua. Koulutetaan henkilöstöä. Hankitaan hälytysjärjestelmiä.
Syntyvyyden alenemiseen ei reagoida riittävästi palvelutuotannossa.	Palvelutarpeen mahdollinen väheneminen huomioidaan investoinneissa, rekrytoinneissa ja toiminnan suunnittelussa.

Kulttuuri ja vapaa-aika -vastualue

Tilivelvollinen: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Kulttuuri ja vapaa-aika-vastualueen muodostavat kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Uimahalli kuuluu liikunta- ja nuorisopalvelujen alle ja uimahallia sitoo valtuustoon nähden toimintakate.

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää alueen asukkaiden hyvinvointia tuottamalla, tukemalla ja edistämällä monipuolista kulttuuritoimintaa. Kirjaston tehtävä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. lisälmen kansalaisopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille ja Ylä-Savon musiikkiopisto laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa. Liikuntapalvelujen tärkeimpänä tavoitteena on liikunnallisen elämäntavan, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Nuorisopalveluiden tavoitteena on nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen sekä nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.

Talous

3400 KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT (sis. Uimahalli)	TP 2023	TA 2024	LTK 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
Tuloarviot ja määrärahat (1000 euroa)						
Toimintatulot	2 014	1 650	1 686	2,2	1 500	1 500
Toimintamenot	-6 358	-6 941	-7 370	6,2	-7 279	-7 433
Henkilöstökulut	-3 327	-3 524	-3 435	-2,5	-3 341	-3 392
Toimintakate (Netto)	-7 671	-8 816	-9 119	3,4	-9 120	-9 325
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-77	-159	-158	-0,9	-150	-133
Muut laskennalliset kustannukset	-516	-519	0	-100,0	0	0
Laskennalliset tuotot	0	0	0		0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 278	-11 143	-10 963	-1,6	-10 770	-10 957

Toimintasuunnitelma

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tavoitteena on lisätä hyvinvointia, terveyttä ja elämän mielekkyyttä sekä osallisuutta kaikissa ikäryhmissä. Yhteistyö eri toimijoiden, kuten kolmannen sektorin kanssa, on keskeistä. Elämäni kuntoon markkinoinnissa huomioidaan kulttuurin- ja liikunnan markkinointistrategian toimenpiteet ja yhteistyö. Hallitusohjelman Suomen harrastamisen mallin maksutonta toimintaa tarjotaan lapsille ja nuorille lisämallissa IHMe-hankkeen nimellä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin kuuluu myös osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtävä. Koordinaattori vastaa koko kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä laaditun tehtäväkuvan mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aika-vastuualue valmistelee kaikki kaupungin harkinnanvaraiset avustukset tapahtuma-avustuksia lukuun ottamatta. Erityis- ja hankeavustukset ovat tärkeä osa palvelujen kehittämistä.

Kansalais- ja musiikkiopisto

Iisalmen kansalaisopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille. Opiston tarjonnassa korostuvat kansalaistaidot, kädentaitojen ylläpito ja kehittäminen, kieli- ja taideopetus, terveyden ylläpito sekä käytännön taidot.

Maahanmuuttajien ensikosketus suomen kieleen tapahtuu useimmiten kansalaisopistossa. Kansalaisopistolla järjestää maahanmuuttajille erittäin tärkeitä valtakunnallisia Yleisiä kielitutkintoja suomen kielessä (YKI).

Suomen kielen iltapöytätyön lisäksi Iisalmen kansalaisopistossa jatketaan kotoutettavien maahanmuuttajien suomen kielen opetusta Opetushallituksen rahoituksella.

Kansalaisopistossa on kaksi ryhmää ja opetusta on viikoittain 20 tuntia. Kurssilaisia on yhteensä noin kaksikymmentä.

Palveluissa jatketaan monipuolisten palveluiden tuottamista kuntalaisille ja erityistä huomiota kiinnitetään palveluiden saavutettavuuteen ja saatavuuteen. Iisalmen kuvataidekoulu toimii Iisalmen kansalaisopiston alaisuudessa. Esikoululaiset käyvät vuosittain kansalaisopistossa tekemässä keramiikkatyön. Ikäihmisille myönnetään kurssimaksusta 20 % alennus. Molemmat opistot on hyväksytty lisäksi ERASMUS+ ohjelman akkreditointiin, mikä tarkoittaa automaattista rahoitusta opettajien ja opiskelijoiden eurooppalaiseen koulutukseen ja hyvien käytäntöjen vaihtoon vuosille 2022-2027. Kansalaisopisto on mukana kirjaston sekä kirjasto- ja nuorisopalvelujen kanssa Erasmus+ hankkeessa, jossa tutkitaan keinoja laajentaa asiakaskuntaa palveluja kehittämällä. Musiikkiopiston on mukana myös viiden maan

COMMON-yhteistyöhankkeessa sekä Nordplus Junior -hankkeessa islantilaisen musiikkiopiston ja ystävyyskaupunki Vörun musiikkiopiston kanssa.

Ylä-Savon musiikkiopistossa tarjotaan laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa. Musiikkiopisto tarjoaa opetusta yhteensä yli 250 pääaineiselle opiskelijalle sekä 120 muskarilaiselle.

Iisalmissa kaikki hakijat pyritään ottamaan opetuksen piiriin ryhmä- tai yksityisopetukseen.

Musiikkiopisto tuottaa Torstaiklassiset-konsertti-sarjaa, jonka rahoittajina on myös kulttuuripalvelut. Talousarvioon sisältyy lisäksi määräraha sekä Ylä-Savo sinfonietan, että Ylä-Savon viihdeorkesterin toimintaan.

Tulevan vuoden iso haaste on toiminnan ylläpitäminen Kulttuurikeskuksen peruskorjauksen aikana väistötiloissa syksystä 2025 alkaen.